

**LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJOS
2020 METŲ I KETV. VEIKLOS ATASKAITA**

2020 m.
Vilnius

TURINYS

I. BENDROJI INFORMACIJA APIE LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJĄ.....	3
II. 2020 METŲ I KETV. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI.....	4
III. KITA SVARBI INFORMACIJA.....	10

I SKYRIUS

BENDROJI INFORMACIJA APIE LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJĄ

Lietuvos metrologijos inspekcija (toliau – LMI, Inspekcija) – viešojo administravimo biudžetinė įstaiga, įsteigta 1996 m. gruodžio 7 d. Lietuvos standartizacijos departamento direktoriaus 1996 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 273 „Dėl Lietuvos metrologijos inspekcijos įsteigimo“. Nuo 2010 m. rugsėjo 1 d. Lietuvos metrologijos inspekcijos savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Inspekcijos adresas – A. Goštauto g. 9

Tel.: 8 70668011

El. paštas: metrinsp@metrinsp.lt

Inspekcijos misija – apsaugoti vartotojus ir valstybės interesus nuo neteisingų matavimų padarinių, apsaugoti šalies rinką nuo reikalavimų neatitinkančių matavimo priemonių ir fasuotų prekių.

Vykdydama savo misiją, Inspekcija prižiūri, kaip gamintojai, pardavėjai ir naudotojai, naudodami matavimo priemones tiesioginio pardavimo sandoriuose atsiskaitymams bei kitose teisinio metrologinio reglamentavimo srityse (sveikatos apsaugos, veterinarijos, aplinkos apsaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos ir kt.), laikosi Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo ir kitų metrologijos srities teisės aktų nustatytų reikalavimų. LMI pagal savo kompetenciją tiria ir nagrinėja Metrologijos įstatymo pažeidimus, praneša Europos Komisijai ir kitoms valstybių narių įgaliotoms institucijoms apie pažeidimus, nustatytus vykdant rinkos priežiūrą teisinės metrologijos srityje. LMI taip pat vykdo fasuotų prekių (maisto, ne maisto) kiekio, nurodyto ant pakuočių ar etiketėse, ir matavimo indų, skirtų skysčiams laikyti, pervežti ar tiekti, kontrolę.

Vadovaudamosi LMI ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (toliau – VMI) bendru 2004 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 11V-43/VA-113 patvirtintomis Etilo alkoholio skaitiklių, etilo alkoholio skaitiklių su temperatūros pokyčio perskaičiavimu, jų naudojimo ir priežiūros taisyklėmis, LMI ir VMI visose etilo alkoholio ir alkoholinių produktų gamybos įmonėse vykdo šių skaitiklių priežiūrą, savo plombomis plombuoja skaitiklius ir flanšinius sujungimus, derina su gamintojais plombavimo schemas ir jų pakeitimus.

Fasuotų prekių priežiūrai 2007 m. LMI įsteigtas Matavimų ir tyrimų skyrius, kuris akredituotas pagal naujos redakcijos standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus. Šis skyrius atlieka fasuotų produktų kiekio pakuotėse bandymus, kurių rezultatais remdamiesi, LMI inspektoriai priima sprendimus dėl tinkamumo šias prekes parduoti ar tiekti rinkai.

Patikrinimų medžiaga (patikrinimų aktai, protokolai, nutarimai, paklaidų ir nuokrypių apskaičiavimo lentelės ir kt.) kaupiama ir sisteminama 2008 m. LMI įdiegtoje informacinėje sistemoje „Teisinė metrologinė priežiūra“. LMI inspektoriai, naudodamiesi šios informacinės sistemos duomenų baze, unifikuotais aktų surašymo dokumentais ir lentelėmis, turi galimybę patikrinimo vietose užpildyti visus patikrinimo dokumentus ir kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą dėl atliekamo patikrinimo.

Inspekcija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimo Nr. 398 „Dėl sutikimo reorganizuoti biudžetinę įstaigą Valstybinę metrologijos tarnybą“ 2.4.2 papunkčio nuostatas, organizuoja matavimo priemonių patikros žymenų ir patikros sertifikatų blankų gamybą ir kontroliuoja jų naudojimą; atlieka Lietuvos matavimo priemonių valstybės registro tvarkytojo funkcijas; įrašo matavimo priemonių tipus į Lietuvos matavimo priemonių valstybės registrą, išduoda matavimo priemonių tipo patvirtinimo sertifikatus; vykdo paskirtųjų įstaigų priežiūrą; išduoda leidimus ūkio subjektams, norintiems ženklinti fasuotas prekes ir matavimo indus, atitinkančius techninių reglamentų ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus, atitinkamai „e“ ir „3“ ženklais; nustatyta tvarka teikia ūkio subjektams informaciją apie metrologijos normatyvinius dokumentus.

Inspekcija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 364 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymą suteikimo“ nuostatas,

tvirtina nesisteminių matavimo vienetų, susijusių su Tarptautine matavimo vienetų sistema (SI) ir leidžiamų naudoti Lietuvos Respublikoje atliekamiems matavimams, sąrašą, atlieka funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo 27 straipsnio 1, 3–4 ir 11 dalyse, 28 straipsnio 1–2 ir 4–5 dalyse, 29 ir 30 straipsniuose, tvirtina matavimo priemonės oficialaus žymėjimo ženklų, matavimo priemonės patikros žymenų formą ir matavimo priemonės patikros sertifikato blanko formą, tvirtina į techninių reglamentų taikymo sritį nepatenkančių matavimo priemonių tipus, suderinusi su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, tvirtina matavimo priemonių patikros metodikas ir koordinuoja su matavimo priemonių patikros metodikų rengimu susijusią veiklą, atlieka kitas funkcijas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus nutarimą Nr. 26 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 364 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymą suteikimo“ pakeitimo, Inspekcija įgaliota nuo 2020 m. gegužės 1 d. tirti ir nagrinėti juridinių asmenų padarytus metrologijos srities teisės aktų pažeidimus, skirti Metrologijos įstatyme numatytas sankcijas už šiuos pažeidimus.

Nuo 2019 m. liepos 1 d. Inspekcijai pavestos naujos funkcijos – kasos aparatų sertifikavimas ir ekspertizė.

Finansinis planas

Inspekcijos veikloms įgyvendinti patvirtintas 1007,0 tūkst. Eur finansinis planas (valstybės biudžeto lėšos, biudžetinių įstaigų pajamų įmokos), tame tarpe valstybės biudžeto lėšos - 977,0 tūkst. Eur, biudžetinių įstaigų pajamų įmokos - 30,0 tūkst. Eur. 2020 metų I ketvirčio veiklai vykdyti panaudota 207,5 tūkst. Eur (valstybės biudžeto lėšos) arba 82,5 proc. skirtų asignavimų.

Žmogiškieji ištekliai

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 4-408 „Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai pavaldžiose ir ekonomikos ir inovacijų ministro valdymo sritims priskirtose valstybės institucijose ir įstaigose didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ LMI patvirtintas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičius – 47 pareigybės. 2020 m. kovo 31 d. faktiškai dirbo 40 darbuotojų.

II SKYRIUS

2020 METŲ I KETV. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Inspekcijos strateginis tikslas – užtikrinti, kad teisinio metrologinio reglamentavimo objektams priskirtos matavimo priemonės ir jų būklė bei gaminamos ir rinkai tiekiamos fasuotos prekės atitiktų teisinės metrologijos reikalavimus.

1 lentelė

Strateginio tikslo rodiklis	2020 metų	
	planas	faktas

Patikrintų ūkio subjektų, besilaikančių metrologijos srities teisės aktų reikalavimų, dalis palyginti su visais patikrintais ūkio subjektais, proc.	85,8	91,1 Patikrinus 681 matavimo priemonių naudotoją ir už gaminamas bei rinkai tiekiamas fasuotas prekes atsakingą ūkio subjektą, nustatytas 51 pažeidimas (t. y. 7,5 proc.). Fasuotų prekių kiekio srityje pažeidimų buvo nustatyta tikrinant sėklas, buitinių dujų kiekį balionuose, rūkytus / vytintus mėsos gaminius ir kt. prekes. Iš viso patikrinus 73 įvairių maisto ir ne maisto prekių gamintojus (fasuotojus), 16 (21,9 proc.) pažeidė fasuotų prekių kiekio reikalavimus.
---	------	---

Siekdama įgyvendinti strateginį tikslą, Inspekcija 2020 metų I ketv. atliko 869 (25,6 proc. planuotų) patikrinimus, kurių metu nustatė 145 pažeidimus (16,7 proc. nuo bendro patikrinimų skaičiaus):

- 681 matavimo priemonių (toliau – MP) naudotojų patikrinimas, kuriuo metu nustatytas 51 pažeidimas (7,5 proc. nuo atliktų patikrinimų skaičiaus);
- 188 fasuotų prekių kiekio patikrinimai, kurių metu nustatyti 94 pažeidimai (50,0 proc. nuo bendro patikrinimų skaičiaus).

Vis dar didelį pažeidimų skaičių fasuotų prekių pardavimo srityje lėmė didelis tikrinto smulkaus verslo skaičius ir platus jų parduodamų prekių asortimentas bei kiekio fasuotėse (vardinių kiekių) įvairovė. Fasuotų prekių pardavėjai tiesiogiai neatsako už jiems tiekiamų fasuotų prekių kiekio pakuotėse neatitikimus. Už rinkai tiekiamų prekių atitiktį metrologiniams reikalavimams tiesiogiai atsako fasuotų prekių gamintojai bei importuotojai. Fasuotų prekių gamintojų buvo patikrinti 73, nustatyta 16 pažeidimų (21,9 proc. nuo atliktų gamintojų ir importuotojų skaičiaus). Inspekcijai nustačius fasuotų prekių kiekio neatitikimus, prekybos įmonės pašalina reikalavimų neatitinkančias prekes iš prekybos ir grąžina jas gamintojui.

Prekių kiekio pakuotėse pažeidimus daugeliu atvejų lemia ūkio subjektų fasavimo proceso tinkamos kontrolės stoka. Pažeidimus MP naudojimo srityje lemia ūkio subjektų metrologijos srities teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymas, atsakingi asmenys nepateikia MP periodinei patikrai, MP naudojamos nesilaikant gamintojo parengtų techninių MP aprašų ir kt.

Vykdant nustatytų pažeidimų pašalinimo stebėseną, buvo atlikta 16 pakartotinių patikrinimų, kurių metu nustatyti 2 (12,5 proc.) pažeidimai. Netinkamai sufasuotos kuro granulės buvo pakeistos kito gamintojo (fasuotojo) granulėmis, tačiau ir kito gamintojo kuro granulės buvo sufasuotos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus.

Iš viso 20-čiai atsakingų asmenų už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus skirti 805 eurų baudų. Nedidelį skirtų baudų skaičių už nustatytus pažeidimus lėmė ir tai, kad už teisingą fasuoto produkto kiekį pakuotėje yra atsakingi šių prekių gamintojai ar importuotojai, kurių atsakingiems atstovams ir taikomos baudos, o prekiautojams nurodama išimti kiekio reikalavimų neatitinkančias prekes iš prekybos, jų nepardavinėti ar grąžinti gamintojams. Tik šių nurodymų nevykdantys prekiautojai yra baudžiami.

Mažesnę pažeidimų skaičių MP naudojimo srityje lėmė tai, kad rinkoje veikia daug stambių ūkio subjektų, jie turi paskirtus atsakingus asmenis ir tarnybas, atsakingas už MP ar jų sistemų naudojimą ir priežiūrą, jiems gerai žinomi teisinės metrologijos reikalavimai. Be to, 69 (11,0 proc.) įspėtų apie patikrinimą ūkio subjektų pašalino pažeidimus per įspėjamąjį 10 d. d. laikotarpį, atliko metrologines patikras 147 (4,8 proc. nuo patikrintų 3093 MP) matavimo priemonių.

Didesnis Inspekcijos organizuotų konsultavimo renginių ir konsultuotų ūkio subjektų skaičius, palyginti su ankstesniais metais, turėjo įtakos priežiūros rezultatams ir nustatytų pažeidimų mažėjimui.

Vadovaujantis priežiūros naštą mažinimo ūkio subjektams principais, visų pirma buvo siekiama, kad ūkio subjektų veikla atitiktų teisės aktų reikalavimus, o ne taikyti jiems baudas. Baudos ūkio subjektams nebuvo taikomos, kai jie operatyviai, nustatytais terminais, kur tai buvo galima atlikti, pašalindavo pažeidimus. Iš patikrintų 29 ūkio subjektų, nebuvo baustas nei vienas ūkio subjektas jo pirmaisiais veiklos metais, nes LMI 2011 metais pritarė Deklaracijai dėl pirmųjų verslo metų (toliau – Deklaracija). LMI inspektoriai, įgyvendindami Deklaracijos nuostatas, tikrinimų ir konsultavimo metu įteikia Deklaraciją pirmus metus veikiantiems ir pirmą kartą tikrinamiems ūkio subjektams, juos konsultuoja ir informuoja, kur jie gali kreiptis jiems rūpimais metrologinių reikalavimų klausimais. 2020 metų I ketv. veiklą pradėjusiems ūkio subjektams įteiktos 38 Deklaracijos.

Svarbiausi veiklos rezultatai

2 lentelė

Svarbiausių veiklų įgyvendinimo rodikliai	2020 metų	
	planas	I ketv. faktas
1. Laiku pašalintų reikšmingų metrologijos srities teisės aktų reikalavimų pažeidimų, nustatytų ūkio subjektų patikrinimų metu, skaičius, palyginti su visais nustatytais pažeidimais, proc.	98,7	98,33 3 ūkio subjektai nepateikė informacijos apie pašalintus pažeidimus (2 viešojo maitinimo įmonės uždarytos karantino laikotarpiui, 1-os viešojo maitinimo įmonės atsakingas asmuo negrįžęs iš užsienio).
2. Prekybos ir viešojo maitinimo įmonių, atitinkančių teisinės metrologijos reikalavimus, dalis iš visų patikrintų per metus, proc.	90,5	95,8 Patikrinus 154 prekybos įmones ir 155 viešojo maitinimo įmones nustatyta 13 (4,2 proc.) pažeidimų. Dėl išankstinio Inspekcijos įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 9,1 proc. prekybos įmonių ir 23,2 proc. viešojo maitinimo įmonių pašalino pažeidimus, atliko 117 (8,5 proc.) MP metrologinę patikrą.
3. Degalų (benzino, dyzelino) ir automobilinių dujų degalinių, atitinkančių teisinės metrologijos reikalavimus, dalis iš visų patikrintų per metus, proc.	89,0	93,7 Patikrinus 96 degalų (benzino, dyzelino) ir automobilinių dujų degalines, 6-iose (6,3 proc.) degalinėse nustatyti teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimai.
4. Ūkio subjektų, kurių tiekiamų rinkai fasuotų prekių kiekis atitinka teisinės metrologijos reikalavimus, dalis iš visų patikrintų per metus, proc.	76,0	77,3 Patikrinus 66 ūkio subjektus, gaminančius (fasuojančius) įvairius maisto ir ne maisto produktus, 15 (22,7 proc.) ūkio subjektų pažeidė fasuotų prekių kiekio reikalavimus.
5. Rizikingiausių ūkio subjektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	75,1	72,6 Vadovaujantis LMI taikomomis rizikos vertinimo procedūromis, didžiausias dėmesys buvo skiriamas rizikingiausiems ūkio subjektams. Rizikos buvo vertinamos Inspekcijos viršininko įsakymu patvirtintu LMI veiklos optimizavimo ir vertinimo kriterijų aprašo nuostatomis.
6. Vidutinio ar mažo rizikingumo ūkio subjektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	24,9	27,4 Atsižvelgiant į tai, kad didžiausias dėmesys buvo skiriamas rizikingiausiems ūkio subjektams, mažiau buvo tikrinami vidutinės ir mažos rizikos ūkio subjektai.
7. Patikrinimų, atliekamų naudojant kontrolinius klausimynus, dalis, palyginti su visais patikrinimais,	81,5	95,1 826 patikrinimai buvo atlikti veiklos srityse, kurioms tikrinti jau parengti kontroliniai klausimynai (parengti ir

proc.		Inspekcijos viršininko įsakymu patvirtinti 37 kontroliniai klausimynai).
8. Planinių patikrinimų, apie kuriuos iš anksto pranešama tikrinamam ūkio subjektui, dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	90,0	94,5 Atlikti 48 (5,5 proc. nuo atliktų patikrinimų) neplaniniai patikrinimai pagal gautus skundus, VMI, VMVT, VATŽŪM kvietimu, pakartotinių patikrinimų ir kt. atvejais.
9. Viešai skelbiama ketvirtinė informacija apie planinius patikrinimus, kartais per metus	4	1 Paskelbtas 2020 m. I ketv. darbo planas. Ūkio subjektų mėnesio patikrinimų planai buvo skelbiami LMI interneto svetainėje kas mėnesį.
10. Neplaninių patikrinimų, padėjusių užkirsti kelią žalos visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, kai ši žala ar pavojus reikšmingi, dalis, palyginti su visais neplaniniais patikrinimais, proc.	65,5	70,8 Atlikti 48 neplaniniai patikrinimai pagal gautus skundus, VMI, VEI ir kitų institucijų kvietimu, pakartotinių patikrinimų ir kt. atvejais. Nustatyti 34 (70,8 proc.) atvejai, kurie padėjo užkirsti kelią pažeidimams.
11. Apklaustųjų ūkio subjektų, teigiančių, kad Lietuvos metrologijos inspekcijos konsultacija buvo naudinga, padėjo suprasti teisės aktus ir jų laikytis, dalis, palyginti su visais apklaustais ūkio subjektais, proc.	99,2	100,0
12. Apklaustųjų ūkio subjektų, teigiančių, kad kontroliniai klausimynai padėjo suvokti teisės aktų reikalavimus ir geriau juos įgyvendinti, dalis, palyginti su visais apklaustais ūkio subjektais, proc.	99,2	100,0
13. Apklaustųjų ūkio subjektų, teigiančių, kad pirmaisiais veiklos metais gavo naudingų konsultacijų ir jiems nebuvo taikytos poveikio priemonės, išskyrus atvejus, kai jos buvo būtinos ir neišvengiamos, siekiant užkirsti kelią reikšmingos žalos ar pavojaus visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, dalis, palyginti su visais apklaustais ūkio subjektais, proc.	99,5	100,0 Buvo siekiama ūkio subjektus pirmaisiais jų veiklos metais konsultuoti, o ne bausti. Patikrinus 29 ūkio subjektus, 9 (31,1 proc. patikrintų) pažeidė teisinės metrologijos reikalavimus, tačiau baudos jiems nebuvo skirtos.
13. Finansinių ir žmogiškųjų išteklių, skirtų rizikos vertinimui, planavimui ir analizei, dalis, proc.	18,5	18,4
14. Finansinių ir žmogiškųjų išteklių, skirtų konsultavimui, informavimui ir prevencijai, dalis, proc.	29,4	29,3 Organizuoti konsultavimo renginiai, individualiai konsultuoti ūkio subjektai, parengti informaciniai pranešimai valstybės institucijoms. Išspausdinti 3 straipsniai.
15. Finansinių ir žmogiškųjų išteklių, skirtų fiziniams patikrinimams, dalis, proc.	52,1	52,3 1,7 proc. sumažėjo išteklių, skirtų ūkio subjektų patikrinimams, palyginti su 2019 metais.
16. Planinių patikrinimų trukmė, minutėmis	81	80 Faktinė ūkio subjektų patikrinimų trukmė nuolat fiksuojama LMI teisinės metrologijos reikalavimų laikymosi patikrinimo aktuose ir informacinėje

Svarbiausi 2020 m. I ketv. darbai

1. LMI viršininko 2020 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. 11V-46 „Dėl Metrologijos srities teisės aktų pažeidimo protokolo formos ir šio protokolo surašymo taisyklių patvirtinimo“ **patvirtinta Metrologijos srities teisės aktų pažeidimo protokolo formą ir Metrologijos srities teisės aktų pažeidimo protokolo surašymo taisykles.**

2. 2020 m. I ketv. buvo peržiūrėtos tachografų (jie patenka į ES reglamento taikymo sritį) patikros metodikos ir 2020 m. kovo 6 d. organizuotas pasitarimas tachografų patikros metodikų rengimo klausimais. Peržiūrėta 18 vnt. patikros metodikų, kurios galėtų būti pripažintos netekusiomis galios ir kreiptasi į patikros metodikų rengėjus ir paskirtąsias įstaigas dėl šių metodikų aktualumo / neaktualumo pagrindimo (2020-03-16 raštas Nr. 13SR-93).

3. LMI viršininko 2020 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 11V-57 „Dėl Lietuvos metrologijos inspekcijos veiklos optimizavimo ir veiklos vertinimo kriterijų aprašo patvirtinimo“ patvirtintas naujos redakcijos **Lietuvos metrologijos inspekcijos veiklos optimizavimo ir veiklos vertinimo kriterijų aprašas.**

Kita 2020 m. I ketv. vykdyta veikla

Patikrinimai MP naudojančiuose ūkio subjektuose ir šių patikrinimų rezultatai

Atlikti patikrinimai 98-iose juvelyrinių dirbinių prekybos bendrovėse, lombarduose, dirbtuvėse, VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“ 14 (14,3 proc.) nustatyta pažeidimų. Daugiausia pažeidimų nustatyta Vilniaus (46,2 proc.) ir Klaipėdos (20 proc.) apskrityse. Iš patikrintų 104 svarstyklių 14 (13,4 proc.) įkeičiamų prekių iš tauriųjų metalų masę gramais bei jų tikslią apskaitą vykdyti naudojamų svarstyklių tikslumo parametrai neatitinka teisės aktų reikalavimų, t. y. jų leidžiamos paklaidos ribos neužtikrins nurodytos ne didesnės nei 0,03 g masės paklaidos tauriesiems metalams sverti. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 7 (7,1 proc.) įmonių pašalino pažeidimus, atlikdamos 7 (6,7 proc.) svarstyklių metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 11-oje siuntų gabenimo įmonių, pažeidimų nenustatyta. Visos patikrintos 32 MP (svarstyklės ir ruletės) atitiko teisinės metrologijos reikalavimus.

Atlikti patikrinimai 60-yje AB „Lietuvos paštas“ padalinių, 6-iose (10,0 proc.) nustatyta pažeidimų. Iš patikrintų 566 MP (svarstyklės ir ruletės) 9 (1,6 proc.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų.

Atlikta patikrinimas AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ (KLASCO), pažeidimų nenustatyta. Iš patikrintos 41 MP (automobilinės svarstyklės, automatinės pertraukiamo veikimo sumuojančios bunkerinės svarstyklės, vagonų svarstyklės, vertikalios cilindrinės talpyklos, skysčių masės srauto matuokliai, uždujinimo signalizatoriai, dujų koncentracijos jutikliai, megaometrai, srovės replės, vandens skaitikliai ir kt.) visos MP naudojamos su galiojančia metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 45-iose degalų (benzino, dyzelino) degalinėse, 2-ose (4,4 proc.) nustatyta pažeidimų. Atlikus 640 MP (degalų įpylimo kolonėlės, degalų talpyklos, metrolazdės) būklės ir naudojimo kontrolę nustatyta, kad 3 (0,5 proc.) MP neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą, 1 (2,2 proc.) degalinė pašalino pažeidimus, atliko 1 (0,2 proc.) MP metrologinę patikrą.

Degalinėse patikrinus dozavimą nustatyta, kad 2 (2,0 proc.) dozatorių iš 98-ių patikrintų, faktinė santykinė tūrio matavimo paklaida viršijo leistiną $\pm 0,5$ proc. paklaidą: degalai buvo įpilami vartotojų nenaudai esant dozavimo paklaidai 0,55 proc. tūrio.

Atlikti patikrinimai 50-yje automobilių dujų degalinių, 4-ose (8,0 proc.) nustatyta pažeidimų. Tai Alytaus (50,0 proc.), Panevėžio (12,5,2 proc.), Klaipėdos (16,7 proc.) ir Utenos (10,0 proc.) apskrityse. Atlikus 230 MP (dozatoriai, manometrai) būklės ir naudojimo kontrolę nustatyta, kad 3 (1,3 proc.) MP

neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 4 (8,0 proc.) degalinės pašalino pažeidimus, atliko 8 (3,5 proc.) MP metrologinę patikrą.

Degalinėse patikrinus dozavimą nustatyta, kad 7-ių (15,5 proc.) dozatorių iš 45 –ių tikrintų dozatorių faktinė santykinė tūrio matavimo paklaida viršijo leistiną $\pm 1,0$ proc. paklaidą: per dozatorius automobilinės dujos buvo įpilamos vartotojo nenaudai esant dozavimo paklaidoms – 1,2 proc., 1,81 proc., 2,35 proc., 0,98 % proc. tūrio.

Atlikti patikrinimai 154-iose prekybos įmonėse (parduotuvės, parduotuvės degalinėse), 2-ose (1,3 proc.) nustatyta pažeidimų. Tai Tauragės (8,3 proc.) ir Marijampolės (7,1 proc.) apskrityse. Iš patikrintų 561 MP (svarstyklės, termometrai) 2 (0,4 proc.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Tai Tauragės (3,3 proc.) ir Marijampolės (2,7 proc.) apskrityse esančios prekybos įmonės. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 14 (9,1 proc.) įmonių pašalino pažeidimus, atliko 29 (5,2 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 155 viešojo maitinimo įmonėse (kavinės, barai, valgyklos ir kt.), 11-oje (7,1 proc.) nustatyta pažeidimų. Daugiausia pažeidimų nustatyta Klaipėdos (23,5 proc.) ir Telšių (14,3 proc.) apskrityse. Iš patikrintų 810 MP (įvairių tipų termometrai, matavimo taurelės, elektroninės svarstyklės) 22 (2,7 proc.) MP buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 36 (23,2 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atliko 88 (10,9 proc.) MP metrologinę patikrą.

Patikrinti 80 turgaviečių, prekybos kioskų ir lauko prekybos prekeiviai, 8 (10 proc.) nesilaikė teisinės metrologijos reikalavimų. Daugiausia tokių prekeivių buvo Kauno (25,0 proc.) ir Marijampolės (18,2 proc.) apskrityse. Iš patikrintų 115 MP (elektroninės, ciferblatinės svarstyklės, stikliniai termometrai) 8 (7,0 proc.) MP buvo naudojamos su pasibaigusia metrologine patikra. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 2 (2,5 proc.) prekeiviai pašalino pažeidimus, atliko 2 (1,7 proc.) MP metrologinę patikrą.

Prekybos, viešojo maitinimo įmonėse, turgavietėse, lauko prekyboje ir kitose įmonėse atlikta 511 svarstyklių būklės ir naudojimo kontrolė. Svarstyklių rodmenų paklaidos tiesioginio svėrimo metu neviršijo leidžiamų svėrimo paklaidų ribų, nurodytų Neautomatinių svarstyklių techninio reglamento 3 lentelėje.

Atliekant rinkai tiekiamų ir naujai išgytų matavimo priemonių rinkos priežiūrą pagal Matavimo priemonių techninį reglamentą (EP ir Tarybos direktyva 2004/22/EB dėl matavimo priemonių, 2014/32/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su matavimo priemonių tiekimu rinkai), patikrintos 4-iose pašto paslaugas teikiančiose įmonėse 22 metalinės ruletės, 2-jose degalinėse dvi suskystintų dujų įpylimo kolonėlės. Visos MP atitiko reglamento reikalavimus.

Pagal Neautomatinių svarstyklių techninį reglamentą (EP ir Tarybos direktyva 2009/23/EB dėl neautomatinių svarstyklių, 2014/31/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su neautomatinių svarstyklių tiekimu rinkai) patikrinus 38 įmonėse (parduotuvės, viešojo maitinimo įmonės, turgavietės ir kt.) naudojamas naujai išgytas 41 svarstyklės, 1 neatitiko Reglamento reikalavimų (nepateikti atitikties dokumentai nurodantys svarstyklių naudojimo teritorijos gravitacijos vertę „g). Dėl nustatytų neatitikimų, nurodyta kreiptis į svarstyklių pardavėją.

Atlikti 27 patikrinimai kituose įvairiuose objektuose (gamtinių dujų tiekimo įmonėje, prekybos kioskuose ir kt.), 4-iose (14,8 proc.) nustatyta pažeidimų. Iš patikrintų 6 MP 6 (100 proc.) MP buvo naudojama pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus.

7 patikrinimai atlikti pagal gautus 7 vartotojų ir ūkio subjektų skundus. Tikrinti gamtinių dujų skaitikliai, svarstyklės, tūrio dozavimo matai, naftos produktų kolonėlės, 3-iais atvejais (42,9 proc.) nustatyta pažeidimų.

Atlikti 2 patikrinimai, patikrinti 3 ūkio subjektai kartu su kitų ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių valstybės institucijų atstovais. Atliktas 1 patikrinimas (patikrintos dvi UAB „Grūstė“ parduotuvės Radviliškyje) su Radviliškio valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos vyr. specialistais-maisto produktų inspektorais. Pažeidimų nenustatyta. Atliktas patikrinimas su VATŽŪM aršvais pas Alytaus r. ūkininką A. Peckų. Patikrinimo metu buvo tikrinamos Raudonųjų dobilų sėklos (neto masė 25 kg). Pažeidimų patikrinimo metu nenustatyta.

LMI inspektoriai kartu su Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovais 11 kartų vyko į etilo alkoholio ir alkoholio produktų gamybos įmones atlikti skaitiklių ir išpilstymo linijų jungčių plombavimo bei plombavimo schemų derinimo darbus.

Fasuotų prekių kiekio patikrinimai ir patikrinimų rezultatai

Patikrintos 28 rūkytas ir vytintas dešras fasuojančios įmonės (atlikti 78 patikrinimai), 12-oje (42,8 proc.) nustatyta pažeidimų. Iš patikrintos 218 pavadinimų 3091-os dešrų pakuotės 426-ių (13,8 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Didžiausi kiekio neatitikimai nustatyti: UAB „Ristva ir Ko“ – 68,9 proc., MB „Marcinkevičių ūkis“ – 66,7 proc., UAB „Alksnio dūmas“ – 62,2 proc., UAB „Vigesta“ – 41,3 proc., UAB „Šerno pėda“ – 27,8 proc., UAB „Daivida“ – 21,9 proc., ŽŪB „Delikatesas“ – 18,0 proc. ir kt. Palyginti su 2016 m. atliktų patikrinimų rezultatais, situacija dešras gaminančiose ir fasuojančiose įmonėse pagerėjo, t. y. pažeidimų sumažėjo nuo 16,1 proc. iki 13,8 proc.

Patikrintos 7 suskystintas buitines dujas fasuojančios įmonės (atlikta 15 patikrinimų), 2-jose (28,6 proc.) nustatyta pažeidimų. Iš patikrintų 149-ių dujų balionų 59-ių (39,6 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Kiekio neatitikimų nustatyta: UAB „Madalva“ – 92,3 proc. ir UAB „JDC prekyba“ SDPP – 61,0 proc.

Patikrinta 18 sėklas fasuojančių/tiekiančių įmonių (atlikta 60 patikrinimų), 5 – iose (33,3 proc.) nustatyta pažeidimų. Iš patikrintos 5221-os sėklų pakuotės 322-jų (6,2 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Pažeidimai nustatyti UAB „Wilara“ – 100 proc., UAB „Kėdainių sėklos“ – 71,4 proc., AB „SKV“ – 15,9 proc., UAB „Agrofirma Sėklos“ 10,8 proc. ir kt. Palyginus su 2016 m. atliktų patikrinimų rezultatais, situacija sėklas fasuojančiose įmonėse pagerėjo, t. y. pažeidimų sumažėjo nuo 11,1 proc. iki 6,2 proc.

35 patikrinimai atlikti kitose įvairiose įmonėse. Tikrinti kulinarijos ir konditerijos gaminiai, mėsos gaminiai, pieno produktai, riešutai, prieskoniniai, arbata, higienos priemonės, gėrimai, kietas kuras ir kt. Iš patikrintų 2095-ių produktų pakuočių 107 (5,1 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus.

217 patikrinimų atlikta, atliekant fasuotų prekių kiekio bandymus, kuriuos atliko pagal LST EN ISO/IEC 17025 standarto reikalavimus akredituotas LMI Matavimų ir tyrimų skyrius. Tikrinta geriamas vanduo, sėklos, jogurtas, gaivieji gėrimai ir kt. Nustatyta 113 (52,1 proc.) pažeidimų.

3 patikrinimai atlikti pagal gautą vartotojo skundą. Tikrintas PS „Lidl“ parduodami dviejų pavadinimų jogurtai Pilos My DUO, 175 (135 g + 40g) g (Vokietija). Pažeidimų nenustatyta.

III SKYRIUS KITA SVARBI INFORMACIJA

LMI veiklai teigiamos įtakos turėjo diegtos verslą prižiūrinčių institucijų veiklos optimizavimo priemonės, kurios didžiąja dalimi susijusios su priežiūros naštos ūkio subjektams mažinimu. Tobulinant patikrinimų planavimą, ūkio subjektų patikrinimo planai buvo sudaromi, atsižvelgiant į galimas pažeidimų rizikos faktorius. Ūkio subjektų rizikos LMI buvo vertinamos centralizuotai, sudarant metinius, ketvirtinius teisinio metrologinio reglamentavimo sričių patikrinimų planus ir sudarant pasirinktų tikrinti atskirų ūkio subjektų planus mėnesiui. Atsižvelgiant į tai, kad didžioji patikrinimų dalis (72,6 proc. planinių patikrinimų), buvo atlikta didelės rizikos ūkio subjektuose, mažiau buvo trikdoma vidutinės rizikos arba mažos rizikos ūkio subjektų veikla, nes jie buvo mažiau tikrinami. LMI interneto svetainėje nuolat skelbiami Inspekcijos viršininko įsakymais patvirtinti ketvirtiniai LMI darbo planai ir mėnesio planai, kuriuose nurodyti planuojami tikrinti ūkio subjektai.

Siekiant mažinti ūkio subjektų priežiūros našta, LMI interneto svetainėje yra paskelbta informacija apie ūkio subjektų galimybę ir sąlygas būti įtrauktiems į „Baltąjį sąrašą teisinės metrologijos srityje“ ir tai reiškia, kad 3 metus nebus planuojama tikrinti šių ūkio subjektų. LMI interneto svetainėje skelbiama

informacija apie I ketv. į „Baltąjį sąrašą teisinės metrologijos srityje“ įtrauktus 2 mažo rizikingumo ūkio subjektus.

Per 2020 m. I ketv. paskirtosioms įstaigoms buvo užsakyta 300 vnt. matavimo priemonių pirminės patikros žymenų (pirmasis ir antrasis žymuo); 109030 vnt. oficialių periodinės patikros žymėjimo ženklų (lipdukų) (įskaitant skirtus ir matavimo sistemoms); 34550 vnt. patikros sertifikatų blankų. Ūkio subjektams išduoti 5 leidimai ženklinti „e“ ženklu 17 fasuotų produktų ir 1 leidimas ženklinti „3“ ženklu 2 matavimo indus.

Per 2020 m. I ketv. sertifikuoti 2 vnt. pardavimo (paslaugų teikimo) automatų: UAB „Interkodas“ gaminamas apmokėjimo už praėjimą automatas „PassON“ ir UAB „Baltishes haus“ gaminamos elektromobilių įkrovos stotelė „EV CHARGE“. Taip pat įteisinti 2 vnt. kasos aparatų UVS WinPOS su fiskaliniu bloku UVS FB X konstrukcijų pakeitimai, užsakovas ir gamintojas - UAB „Universalios valdymo sistemos“. I ketv. išduoti ir/ar papildyti 59 kasos aparatų aptarnavimo sertifikatai šioms įmonėms ar jų kasos aparatų aptarnavimo specialistams: UAB „Biznio kontaktai“; J. Roko firma „Liepa“; UAB „RASO“; UAB „Saimis“; UAB „ARS Libra“; UAB „UCS Baltic“, UAB „Pogresyvos technologijos“.

Didelis dėmesys buvo skiriamas ūkio subjektų konsultavimui. Organizuota 11 konsultavimo renginių. Konsultuotas 241 ūkio subjektas (iš jų 22 pirmuosius metus veiklą vykdantys ūkio subjektai, ūkio subjektams suteikta 13 rašytinių konsultacijų, 17 ūkio subjektas konsultuotas telefonu, įsigytos įrangos pagalba konsultaciniai pokalbiai įrašomi).

Ypatingas dėmesys buvo skiriamas pirmuosius metus veiklą vykdantiems ūkio subjektams, konsultuojant juos metrologijos srities teisės aktų taikymo klausimais. LMI interneto svetainėje nuolat skelbiami šių ūkio subjektų teisinės metrologinės priežiūros ir metodinės pagalbos rezultatai.

2020 m. I ketv. buvo konsultuojami ūkio subjektai, kurių veikla susijusi su kasos aparatų gamyba, importu ir aptarnavimu, MP patikros ir kalibravimo atlikimu, ūkininkavimu ir žemdirbyste, mobiliųjų turgelių veikla, prekyba turgavietėse.

Taip pat buvo vykdomos ūkio subjektų apklausos dėl jiems suteiktų konsultacijų naudingumo, dėl LMI parengtų kontrolinių klausimynų vertinimo. Pagal ūkio subjektų apklausos anketų rezultatus, visos (121) LMI suteiktos individualios konsultacijos ir inspektorių vykdoma priežiūros veikla ir jų kompetencija įvertinti teigiamai (atlikta 214 apklausų). Iš 398 apklaustų dėl kontrolinių klausimynų naudingumo ūkio subjektų visi ūkio subjektai (100 proc.) kontrolinių klausimynų naudojimą įvertino teigiamai.

Vykdydama pažeidimų prevenciją, LMI didelį dėmesį skyrė grįžtamojo ryšio principo taikymui ir tobulinimui. Buvo parengti ir pateikti 2 informaciniai pranešimai valstybės institucijoms apie jų reguliavimo srityse atliktus patikrinimus ir nustatytus pažeidimus, nurodant problemas ar pateikiant pasiūlymus dėl jų pašalinimo: 1. Kazlų Rūdos savivaldybei pateikta informacija dėl UAB „Kazlų Rūdos komunalininkas“ buitinių geriamojo vandens skaitiklių keitimo ir atitikties teisinės metrologijos reikalavimams; 2. Šiaulių m. savivaldybės merui A. Visockui pateikta informacija dėl Šiaulių m. atliktų patikrinimų rezultatų.

LR Ekonomikos ir inovacijos ministerijai pateikti 3 pasiūlymai, siekiant mažinti nepagrįstus, neproporcingus ūkinės veiklos suvaržymus, dėl teisinę metrologiją reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo: 1. pateiktas pasiūlymas dėl Teisinio metrologinio reglamentavimo sritims priskirtų matavimo priemonių grupių ir laiko intervalų tarp periodinių matavimo priemonių patikrų sąrašo 6.6.2 papunkčio papildymo; 2. pateikti pasiūlymai Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 1-37 patvirtintų Degalinių įrengimo ir eksploatavimo taisyklių naujos redakcijos projektui; 3. pateikta išvada dėl metrologinės priežiūros, taikomos AB „Suskystintos dujos“ naudojamiems buitiniams dujų skaitikliams

Visuomenė buvo informuojama tiek teisinės metrologijos reikalavimų klausimais, tiek apie priežiūros rezultatus, tai taip pat turėjo nemažai įtakos pažeidimų prevencijai. Elektroniniuose naujienų portaluose išspausdinti 3 straipsniai: 1. 2020-01-19 straipsnis „Tikrinant fasuotas prekes, pažeidimų nemažėja“ Šiaulių r. savivaldybės svetainės portale Naujienos www.siauliuuraj.lt; 2. 2020-01-20 straipsnis „Pažeidimų nemažėja“ naujienų portale Sūduvos gidas.lt; 3. 2020-02-07 straipsnis „Trys Šiaulių įmonės

įtrauktos į „Baltąjį sąrašą teisinės metrologijos srityje“ Šiaulių m. savaitraščio naujienų portale www.etaplus.lt.

LMI savo veikloje neapsiriboja vien baudų pažeidėjams taikymu, o siekė, kad patikrintų ūkio subjektų veiklos sritis kuriojančios institucijos imtųsi priemonių situacijai pagerinti, šioms institucijoms teikdama informaciją apie jų reguliavimo srityje atliktus patikrinimus ir nustatytus pažeidimus.

Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininkas

Domas Vasiliauskas